

मेरुर्लू f. N. pr. eines Flusses RV. 10, 75, 6.

मेरुश्च (von 1. मिरु) 1) n. a) das männliche Glied AK. 2, 6, 2, 27. H. 610. an. 3, 400. MED. n. 108. HALĀJ. 2, 359. RV. 10, 163, 5. MBu. 6, 70, 9, 2599. 12, 9892. SUÇR. 4, 123, 6. 19. 262, 3. VARĀH. BRH. S. 51, 9. अयोनि मुखाद् मेरुं प्रवेशयेत् VivĀDAK. 50, 17. — b) der Kanal des Harns: प्रते भिनक्ति मेरुं AV. 4, 3, 7, 11, 5. — c) Urin H. an. MED. SUÇR. 4, 118, 17. VĀGH. 1, 7, 69. — 2) m. ein best. Baum, = मुष्कक RĀGAN. im ÇKDra. — 3) f. आ = मरुक्ला ÇKDra. ohne Angabe einer best. Aut. (इति केचित्).

मेरुना (wie eben) adv. (eigentlich in Strömen) reichlich: यदिन्द्र चित्र मेरुनास्ति वादात्मद्विवः (राघः) RV. 5, 39, 1; vgl. Nir. 4, 4. शुष्मसो ये ते अद्विवो मेरुना केतसापः 38, 3. गो भजत मेरुनाथं भजत मेरुना 8, 4, 21. 32, 12.

मेरुनावत् (मेरुनाऽवत् Padap.) adj. reichlich spendend RV. 2, 24, 10. 3, 49, 3.

मेरुपाट N. pr. einer Localität Verz. d. Oxf. H. 339, a, 39. — Vgl. मेदपाट.

मेरुिन् (von 1. मिरु oder मेरु) am Ende eines comp. harnend und an einer best. Harnkrankheit leidend; vgl. इनु°, उदक°, तार°, तौद्र°, गेहे°, चिर°, नील°, पिष्ट°, फेन°, मञ्जिष्ठा°, मधु°.

मैघ (von मेघ) adj. f. ई von der Wolke stammend VS. 23, 35.

मैत्रै (von मित्र) 1) adj. f. ई a) vom Freunde kommend: धन M. 9, 206. JĪK. 2, 118. — b) die Gefühle eines Freundes habend, — verrathend, wohlwollend, liebevoll: मैत्रो ब्राह्मण उच्यते M. 2, 87. 6, 8. 11, 35. BHAG. 12, 13. MBu. 1, 3840. fg. 7865. 3, 10420. 3, 2449. 13, 1564. ब्राह्मणो दारुणं नास्ति मैत्रो ब्राह्मण उच्यते 1877. 6657. 14, 1253. KĀM. NĪRIS. 4, 29. 13, 28. BHĀG. P. 3, 27, 8. MĀRK. P. 20, 20. मैत्रेणोत्सव चतुषा R. 4, 32, 17 (33, 17 GORR.). 2, 92, 7. कथा R. GORR. 2, 1, 6. मैत्रो वृद्धिं समांश्याय MBu. 3, 8180. ऋतं मैत्रं तु भाषते ये नराः स्वर्गगामिनः 13, 6646. — c) dem Mitra gehörig u. s. w. VS. 24, 8. AIR. BR. 3, 26. मैत्रं वा ऋक्: । वारुणी रात्रिः TBa. 4, 7, 40, 1. मैत्रेणो (हविषा) कृपते 8, 2, 2. TS. 5, 1, 3, 3. ÇAT. BR. 3, 2, 2, 18. 5, 3, 2, 5. fg. KĀTJ. ÇR. 5, 12, 6. 25, 2, 3. पायुनोत्क्रममाणास्तु (so die ed. Bomb.) मैत्रं स्थानमवाप्नुयात् MBu. 12, 11705. मुहूर्त R. GORR. 2, 97, 27. KUMĀRAS. 7, 6. Verz. d. B. H. No. 912. — 2) m. a) ein Brahmane (der Wohlwollende; vgl. u. 1. b.) TRIK. 2, 7, 3. H. 813. — b) eine best. Mischlingskaste M. 10, 23; vgl. मैत्रेयक. — c) (sc. संधि) Bez. eines best. auf Zuneigung gegründeten Bündnisses Spr. 3820. 4311. — d) Bez. des 12ten astrologischen Joga As. Res. 9, 366. — e) After (vgl. 3, d.) KULL. zu M. 12, 72. — f) N. pr. eines gangbaren Mannsnamens, der wie चैत्र dem lateinischen Cajus entspricht: चैत्रो मैत्रात्पूर्वदेशे P. 2, 3, 29. Sch. 4, 3, 27. VĀRTT., Sch. GAURP. zu SĀMKEJAK. 7. KUSUM. 13, 11. — g) N. pr. eines Lehrers (मौद्ग VP.) Verz. d. Oxf. H. 33, b, N. 1. — 2) f. ई (nach indischer Auffassung f. zu मैत्र्यः) a) Wohlwollen, freundschaftliche Gesinnung, ein freundschaftliches Verhältniss, Freundschaft AK. 3, 6, 39. H. 731. HALĀJ. 4, 21. MBu. 13, 6639. दया मैत्री च भूतेषु Spr. 1312. 2833. 4198. KĀM. NĪRIS. 1, 22. 3, 22. 4, 38. JOGAS. 1, 33. 3, 24 (Verz. d. Oxf. H. 230, b). Lot. de la b. 1. 300. ऋ MBu. 14, 1000. नैपो दारेषु कुर्वीत मैत्रीम् MBu. 4, 100. अखलितेषु मूर्खेषु u. s. w. न मैत्रीमारुद्दुधः 3, 1495. MĀRK. P. 30, 65 (wo मैत्री गृहे zu schreiben ist). यदि मैत्री स्थिता त्रयि wenn du freundschaftliche Gesinnung hegst R. 6, 10, 3. खलसञ्जनानाम् Spr. 382.

790. 1260. 2409. 3143. 4451. 5147. VARĀH. BRH. S. 78, 7. KATHĀS. 61, 74. PRAB. 97, 9. नाविनीतिश्च पण्डितः । गच्छेन्मैत्रीम् MĀRK. P. 34, 87. तत्क्रियतां मया सह मैत्री PĀNĀT. 110, 1. 3. 248, 2. HIT. 17, 6. 8. 18, 2. v. l. pl. Spr. 343. BHĀG. P. 4, 19, 16. innige Verbindung (mit Unbelebtem): कमलामोद° MEGH. 32. या पदानां पदान्योऽन्यमैत्री शय्येति कथ्यते PRAĀPAB. 11, b, 9. — b) das Wohlwollen personificirt MBu. 3, 199. तुभामैत्र्यौ निग्रहानुग्रहकर्त्र्यौ देवते Schol. PRAB. 63, 3 u. s. w. eine Tochter Daksha's und Gattin Dharma's BHĀG. P. 4, 1, 49. — c) das Naxatra Anurādhā H. 113. — 3) n. a) Freundschaft: मैत्रेणान्नमद्याम् ÇAT. BR. 2, 3, 2, 12. KĀTJ. ÇR. 4, 13, 19. M. 8, 118. 120. Spr. 789 (Conj.). नास्ति मैत्रं नरेन्द्रैश्च नास्ति मैत्रं खलैः सह । नास्ति मैत्रमबोधेश्च 4430. सुकरं सर्वथा मैत्रं दुष्करं प्रतिपालनम् 3234. सतां सातपदं मैत्रम् BRAHMA-P. in LA. (II) 37, 12. PĀNĀT. II, 47. VOP. 23, 11. Am Ende eines adj. comp.: आरोपितमैत्रो ताम् (स्वभारि) MĀRK. P. 72, 13. — b) das unter Mitra stehende Nakshatra Anurādhā WEBER, GJOT. 35. R. 6, 86, 43. SŪRĀS. 8, 18. 9, 14. VARĀH. BRH. S. 7, 12. 9, 3. 32, 16. 47, 18. 98, 16. MĀRK. P. 38, 33. Ind. St. 5, 297. नत्त्र MBu. 9, 1982. ॐ GAṬĀDH. im ÇKDra. — c) das am frühen Morgen an Mitra gerichtete Gebet: कृत° adj. BHĀG. P. 4, 13, 29. Könnte auch zu d. gehören, aber der Schol. erklärt das Wort durch मित्रैर्देवत्यं संध्यावन्दनम्. — d) das unter Mitra (vgl. मित्र 1, b. am Ende) stehende Geschäft der Ausleerung: मैत्रं करु seine Nothdurft verrichten M. 4, 152. Verz. d. Oxf. H. 83, a, 30. ĀNĪKĀKĀRAT. und RĪĀV. im ÇKDra. — e) = मैत्रसूत्र Ind. St. 4, 69. — f) im Veda angeblich = मित्र Freund P. 5, 4, 36. VĀRTT. 4, Sch. — Vgl. डुमैत्र, महामैत्र und ॐ मैत्री.

मैत्रक (von मैत्र) n. Freundschaft UTTARĀRĀMAK. 97, 11.

मैत्रकन्यक (मैत्र + कन्यका) m. N. pr. eines Mannes BURN. Intr. 131. fg.

मैत्रता (von मैत्र adj.) f. Wohlwollen HĀRĪTA bei KULL. zu M. 2, 6. Im Gogons. zu शत्रुव Spr. 4970 fehlerhaft für मित्रता.

मैत्रवर्धक adj. von मित्रवर्ध gaṇa धूमादि zu P. 4, 2, 127. ०वर्धक (von मित्रवर्ध) v. l.

मैत्रशाखा (मैत्र + शा) f. N. einer Schule Verz. d. Oxf. H. 270, b, 31.

मैत्रसूत्र (मैत्र + सूत्र) n. Titel eines Sūtra Ind. St. 4, 69.

मैत्रातृभ्योतिक (मैत्र - अतृ + भ्योतिस्) m. Bez. eines best. Gespenstes M. 12, 72. मित्रदेवताकत्वान्मैत्रः पायुस्तदेवात्तं कर्मन्दिष्यं तत्र भ्योतिर्यस्य सः KULL.

मैत्राबार्हस्पत्यै adj. dem Mitra und Bṛhaspati gehörig TBa. 4, 7, 2, 7. ÇAT. BR. 5, 3, 2, 4. KĀTJ. ÇR. 15, 3, 40.

मैत्रायणा 1) m. a) oxyt. patron. von मित्र gaṇa नडादि zu P. 4, 1, 89. Fehlerhaft für मैत्रेय in der Stelle: दिवोदासस्य दायोदो ब्रह्मर्षिर्मित्रयुर्नृपः । मैत्रायणो मैत्रेयो ऽस्य die neuere Ausg.) ततः सोमो मैत्रेयास्तु ततः स्मृताः ॥ HARIV. 1789. — b) pl. N. einer Schule (nach Maitri benannt): मैत्रायणानामुपनिषत् MAITRAY. Einl. ०गृह्यपद्धति Verz. d. Oxf. H. 400, b, No. 182. — 2) f. ई N. pr. der Mutter Pārṇas, der मैत्रायणीपुत्र genannt wird, BURN. Intr. 478. Lot. de la b. 1. 489. LALIT. ed. Calc. 1, 16. N. pr. einer Lehrerin COLPRA. Misc. Ess. I, 144. ०शाखा Verz. d. Oxf. H. 400, b, No. 182. Ind. St. 4, 470. 5, 14. ०परिशिष्ट (vgl. u. मैत्रायणीय) Verz. d. B. H. No. 1173. 1176. — 3) n. (मैत्र + अयन) wohlwollendes Verfahren, Wohlwollen: न हिंस्यात्सर्वभूतानि मैत्रायणागतश्रेत् Spr. 4370. MBu.